

lonely planet

MYTHISCHE OUTDOOR AVONTUREN *in* EUROPA

*Beleef unieke ervaringen:
van bergwandelen tot walvisspotten*

INHOUD

EUROPA'S ONGEREPT KANT

WEST- EN ZUID-EUROPA

Het leven is als een lange, kolkende rivier	10
In een heteluchtballon de Alpen over	16
Trailrunning in het spoor van de goden	24
Dagenlang ondergronds: grottentocht in de Hölloch	30
Supertubos: de perfecte golf	36
Paragliden in de winter: een magische ervaring	42
Mallorca's stapelmurroute	50
Bourgondië: vaarvakantie met een houseboat	56
Kicks in het zuiden van Spanje: klimmen maar	62
Gezinszeiltocht op de Waddenzee	70
Mountainbiketocht rond de Mont Blanc	76

Toerski-tocht: spitzkehren in het Wipptal	84
Bikepacken langs de Trans Dolomiti	90
Wandelen en onderduiken in de Gorges de l'Ardèche	96

NOORD-EUROPA

Walvissen spotten in Andenes: wachten	102
Dwars door Engeland: fietsen van kust naar kust	104
Met moerasschoenen door het Grote Kemerimoeras	112
Waar het pruttelt, nevelt en sist	118
Een sightseeing-run in Edinburgh	124
Golven pakken voor de westkust van Ierland	130
De Arctic Circle Trail aan de poolcirkel	138
Per kano eilandhoppen in Finland	144
Euforie in het Hoogland: ruitertocht op IJsland	150
	158

OOST-EUROPA

Met de fiets door de Julische Alpen	164
Suppend door Ljubljana	166
Bohemian Rhapsody op de Šumava Magistrale	172
Tussen pelikanen peddelen in de Donaudelta	178
Tatranská Magistrala: pronkstuk in de Hoge Tatra	186
Duinenavontuur in de 'Poolse Sahara'	194
Het oostelijke deel van de EuroVelo 6	202
Wisenten spotten in het woud van Białowieża	208
	214

ZUIDOOST-EUROPA

Zeiltocht rond de Peloponnesos	220
Grenzen opzoeken op de Peaks of the Balkans Trail	222
Met de fiets van eiland naar eiland in Kroatië	230
	238

In het spoor van de Balkanlynx	244
Montenegro: raften in de Tarakloof	250
Muzikale fietstocht: de sound van Macedonië	258
Klimmen in Kosovo langs een ijzeren spoor	264
Op sneeuwschoenen richting Kazbek	270
De Lycian Way: te voet terug in de tijd	276

REGISTER

284

EUROPA'S ONGEREPT KANT

De mooiste dingen in het leven zijn vaak gratis en overal te vinden, denk maar aan avontuur en natuur. Wie op zoek gaat naar die twee dingen, wordt meestal dubbel en dwars beloond, namelijk met adrenaline en opwinding, met schoonheid en contemplatie, met nieuwe ervaringen en overweldigende indrukken. En vaak krijg je er ook nog een goed verhaal bovenop, wie weet wel een mythisch verhaal, want verhalen ontstaan waar het onbekende begint en je je comfortzone verlaat en iets nieuws probeert. Je hoeft daarvoor niet ver te reizen, ook midden in Europa staan je wildernis en avontuur te wachten.

Europa is niet alleen wat taal en cultuur betreft veelzijdig, ook het landschap varieert er enorm: van de kale hooglanden op IJsland en de duizend baaien aan de Lycische kust in Turkije tot het indrukwekkende Kaukasusgebergte aan de zuidoostelijke grens van het continent. De natuur is er ongerept, de belevenissen intens, maar tegelijkertijd zijn de meeste landen zo nauw met elkaar verbonden en is het wegnen in de landen zo uitgebreid dat je de *great outdoors* zelfs gemakkelijk met de bus of de trein bereikt. Dus waar wacht je nog op? Op een idee misschien? Wat is er de moeite waard? Een plan, dus.

Wij vroegen al onze auteurs te schrijven over hun mythische outdoor avonturen in alle uithoeken van Europa. Een avontuur is mythisch als je dat persoonlijk zo ervaart, vanwege de reputatie of de uitstraling van de betreffende plek of vanwege het verhaal dat uit het avontuur ontstond. Denk aan een raftingtocht door de Rijnkloof, de Grand Canyon van Zwitserland (niet geschikt voor

wie niet van water houdt), of een trektocht langs het langeafstandswandelpad Peaks of the Balkans door het bergachtige drielandpunt tussen Albanië, Kosovo en Montenegro, wat je toch kunt vergelijken met een oversteek van de Alpen. Of in Tsjechië langlaufend het Bohemer Woud doorkruisen of met een kano de sprookjesachtige meren in Finland verkennen.

Al die voorbeelden zijn activiteiten die iedereen kan ondernemen zonder al te veel voorbereiding. Bij elk avontuur vind je tips en informatie over waar en hoe je het het beste aanpakt. Op de kaartjes bij elk avontuur zie je de plek of de route. Kopiëren is in dit geval van harte aanbevolen. Iedereen moet daarbij voor zichzelf deze vragen beantwoorden: waar begint voor mij het avontuur? En wat verwacht ik van een mythische ervaring?

Of je nu even wilt ontsnappen aan de dagelijkse ratrace om in de natuur op adem te komen of je persoonlijke sportrecords wilt breken, het gaat er vooral om daarbuiten terug te vinden wat je mist in het dagelijks leven, een rijkdom aan ervaringen, een extra laag die alleen de natuur je kan geven en die ontstaat uit actie. Je vindt het niet op een schermje en ook niet door ervaringen van anderen te beluisteren of te bekijken. Je moet zelf initiatief nemen en je eigen avontuur beleven. Dat is dan ook wat we beogen met de verhalen van onze auteurs: laat ze een bron van inspiratie zijn om je koffers te pakken, de natuur in te trekken en op zoek te gaan naar avontuur, te genieten van de schoonheid en misschien je eigen grenzen te verleggen. Lees de veertig mythische outdoor avonturen in heel Europa als een eerste stap in de goede richting. Het is absoluut de moeite waard!

*Van linksboven, met de klok mee:
onderweg langs de Arctic Circle
Trail kun je overnachten in hutten;
de Donaudelta is een paradijs voor
pelikanen; raften in de Tarakloof,
de diepste kloof in Europa. Vorige
bladzijde: de Finse meren staan garant
voor een digitale detox.*

WEST- EN ZUID-EUROPA

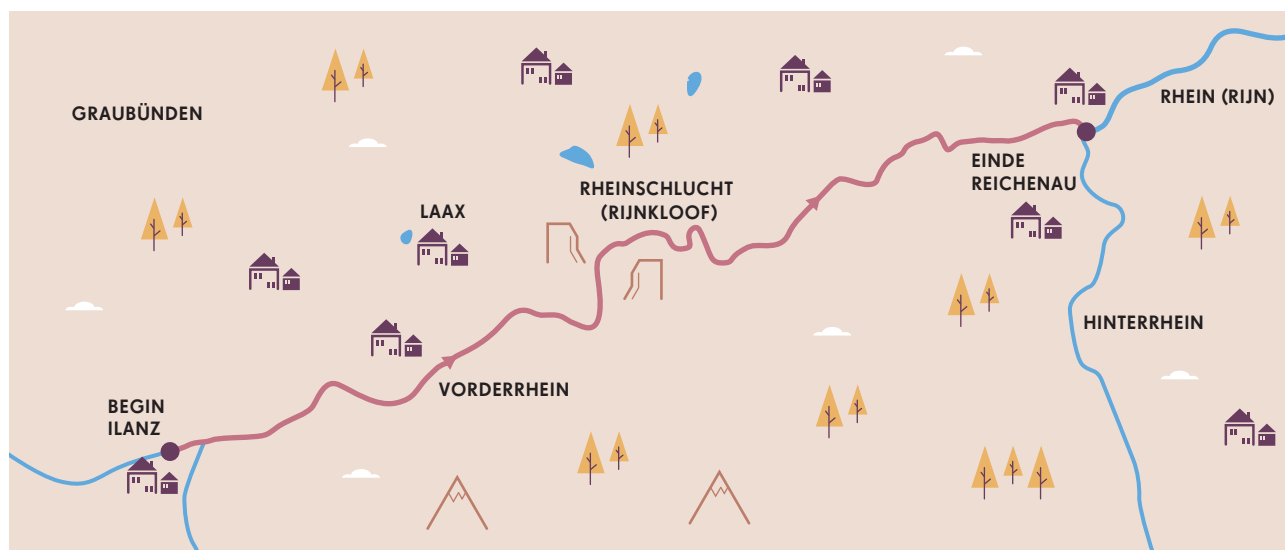
HET LEVEN IS ALS EEN LANGE, KOLKENDE RIVIER

Toen ze ging raften in de Rijnkloof, de Grand Canyon van Zwitserland, dook onze auteur niet alleen het kolkende water in, maar ook een wereld die door oerkrachten is geschapen.

Die nacht had het gebliksemd en gedonderd. Het idee dat ik zo dadelijk in een rubberboot die kolkende rivier zal afvaren, bevalt me helemaal niet als ik die ochtend uit bed kom. Toch maak ik me klaar voor de allereerste rafttocht in mijn leven. Die heb ik twee dagen geleden vastgelegd, toen de hemel boven Laax zo blauw was dat mijn ogen er bijna pijn van deden. Vandaag echter, een zaterdag in augustus, hangt er een dikke grijze deken boven het 1050 m hoog gelegen wintersportoord. Als ik in de bus zit die me naar het vertrekpunt van de tocht brengt, het 7 km verderop gelegen Ilanz, heb ik niet alleen door de bochtige wegen een wee gevoel in mijn buik.

Dat gevoel verdwijnt zodra gids Ayodhya Prasad me op het station van Ilanz verwelkomt. De raftingexpert, afkomstig uit de Himalaya, straalt net zoveel rust uit als de indrukwekkende bergen die ons omringen en langzaam tevoorschijn komen tussen de wolken. 'Ik ken elke rots in de Rijnkloof en ik maak de tocht minstens twintig keer per maand', vertelt hij. 'Vandaag is het water rustig tot middelmatig, zodat de tocht voor iedereen geschikt is.'

Het komt dus wel goed, denk ik bij mezelf terwijl ik me in het kleedhokje van Swiss River Adventures in een wetsuit wurm. Ook geruststellend is het goede humeur van de vier Zwitserse dertigers uit Bern die de tocht samen met mij zullen maken. We zoeken een

passende helm uit, maken onze zwemvesten stevig vast en krijgen van Ayodhya peddels en neoprenen waterschoenen in de juiste maat aangereikt. Als we allemaal klaarstaan in onze raftingoutfit, lijken we wel een kruising tussen playmobilfiguurtjes en pinguïns. We waggelen stijfjes achter Ayodhya aan naar de oever, waar de raft al op het wilde water ligt te dansen.

'We leggen vandaag 20 km af', legt Ayodhya uit. 'We zullen daar ongeveer 2,5 uur over doen. Mijn collega Neeraj begeleidt ons met een kajak. Als je in het water terechtkomt, haalt hij je er weer uit.' Hij verzekert ons dat dat zelden gebeurt. 'Amper tien keer in het hele seizoen.' Nadat hij ons de belangrijkste veiligheidsinstructies en raftingcommando's heeft uitgelegd, klimmen we in de raft en maken we ieder één voet vast onder een lus op de bodem van de raft. Zo voorkom je dat je overboord slaat als je tijdens het peddelen naar achteren leunt. We duwen ons van de oever af en de rivier drijft ons meteen in de richting van de Rijnkloof.

We dobberen er voorlopig rustig naartoe en bereiden ons inwendig voor op de eerste stroomversnelling. Die komt sneller dan

'Als we allemaal klaarstaan in onze raftingoutfit, lijken we wel een kruising tussen playmobilfiguurtjes en pinguïns.'

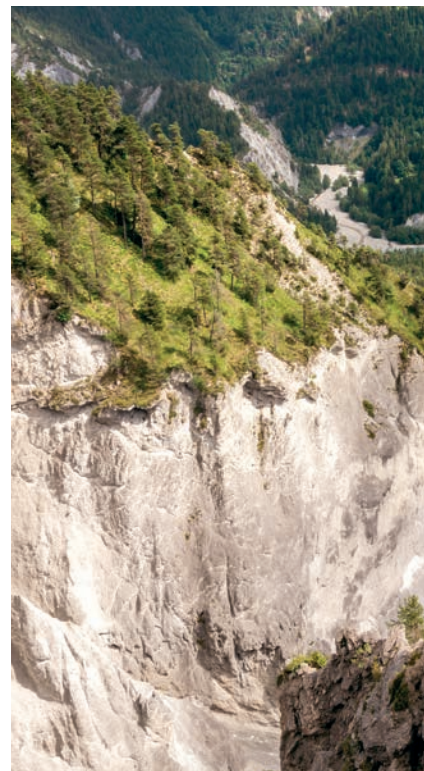
verwacht. Als uit het niets duikt plotseling een rots voor ons op en Ayodhya roept: 'Rechts vooruit peddelen.' Ik tril van opwinding en peddel uit alle macht om de rots te ontwijken. Toch wordt de raft aan één kant opgetild en krijgen we een eerste lading water in het gezicht. Ik kan je verzekeren dat dat bij een watertemperatuur van 12 °C heel verfrissend is! Maar ik krijg amper de tijd het water uit mijn ogen te wrijven. Voor we het in de gaten hebben, stevenen we op de volgende draaikolk af en Ayodhya roept: 'Allemaal in de raft!' We laten ons van de rand in de raft glijden, vallen over elkaar heen en worden kletsnat als een golf over de raft heen slaat. Amper enkele seconden later is het water al door gaten in de bodem verdwenen en dobbert de raft rustig rond, alsof er niets is gebeurd.

Hoog tijd om het landschap om me heen te bewonderen en het wordt me duidelijk waarom de kloof de Grand Canyon van Zwitserland wordt genoemd. De 350 m hoge, steile, witte wanden van kalksteen torenen naast ons en de beschaving lijkt hier, hoewel we ons in het hart van Europa bevinden, lichtjaren te zijn verwijderd. Want de 1324 km lange Rijn mag in het beschermde natuurgebied van de Graubündener Alpen nog altijd even wild tekeergaan als ze altijd al deed. 'Wat de Rijnkloof zo bijzonder maakt, is dat het landschap voortdurend verandert', vertelt Ayodhya. 'De kalksteen verbreekt, er ontstaan nieuwe rotsformaties en telkens als het hoogwater is, ontstaan nieuwe eilanden uit grindbanken.' Ik werp een blik op de oever, waaraan bomen zich vastklampen, adem de vochtige, koude berglucht in en ben blij dat ik vanochtend toch ben vertrokken. Want ik bevind me in een wereld waarin de natuur de hoofdrol mag spelen, waar wilde orchideeën en grauwe elzen

EEN VOLHOUDER

De Rijnkloof ontstond 9500 jaar geleden door de grootste bergstorting van de Alpen ooit, de Flimser Bergsturz. Daarbij braken 10 km³ rotsen af en stortten naar beneden. Ze bedekten de Voor-Rijn ter hoogte van Illanz met een honderden meters dikke laag puin. In de loop van duizenden jaren slaagde de Rijn er opnieuw in zich een weg te banen door het puin en zo ontstond de Rijnkloof. De Reto-Romaanse naam 'Ruinaulta', die bestaat uit de woorden 'ruina' (puinhelling) en 'aulta' (hoog), herinnert nog aan dat ontstaan.

Van links onder, met de klok mee: auteur Aileen Tiedemann perfect uitgedost; de indrukwekkende Rijnkloof; gids Ayodhya heeft alles onder controle. Vorige bladzijde: even pauzeren in de kloof

op de oevers groeien en er bedreigde vogelsoorten zoals de kleine plevier broeden.

De omgeving is echt indrukwekkend, maar toch begin ik me af te vragen wanneer eindelijk de volgende stroomversnelling komt. Amper enkele seconden later draait de Rijn ons in het rond, zodat we niet meer weten wat voor en achter is.

Als Ayodhya in een diep deel van de rivier voorstelt om te zwemmen, aarzel ik niet en ik spring in het water. Het ijskoude water sijpelt direct in mijn wetsuit en mijn vingertoppen beginnen te tintelen. Toch geniet ik van het gevoel één te zijn met de rivier en laat me op mijn rug meedrijven. Al na enkele minuten hijst Ayodhya me terug de raft in, terwijl het water rustiger wordt. Op veel plaatsen is het water niet dieper dan 50 cm en dat is te gevaarlijk om zomaar in te drijven.

Terug aan boord overwinnen we met onze peddels elke stroomversnelling en we genieten echt van het laatste deel van de tocht, dat een beetje gemakkelijker is dan het eerste deel. Onze tocht eindigt in Reichenau. We trekken de rubberboot de oever op en klinken met een aperitief op ons avontuur. Ayodhya vertelt met passie over meerdaagse rafttochten in de Himalaya en ik ben blij dat ik die passie voor het raften nu eindelijk begrijp. Want ik heb nog maar zelden zo intensief genoten van een landschap. Al had de tocht voor mij nog net iets wilder mogen zijn. Wie had ooit gedacht dat ik dat aan het einde van de dag zou zeggen.

Aileen Tiedemann

PRAKTISCHE INFO

Begin en einde // De tocht gaat van Ilanz naar Reichenau in het Zwitserse kanton Graubünden.

Duur/afstand // 4 uur/20 km.

Vervoer // Neem de trein naar Zürich. Vanaf daar rijdt je in 2,5 uur met de trein naar Ilanz.

Beste tijd // Je kunt raften van begin mei tot begin/midden oktober. In de lente zijn de stroomversnellingen op hun best.

Accommodatie // Het Rocks Resort in Laax (www.rocksresort.com) is volledig opgetrokken uit natuurlijke materialen uit de streek. Er is ook een skatepark en je hebt er toegang tot Senda dil Dragun, het langste hoogteparcours tussen de bomen ter wereld.

Meer info // Voor raftingtochten door de Rijnkloof kun je terecht bij Swiss River Adventures (<https://swissriveradventures.ch>), Swissraft (www.swissraft.ch) en Wasserchraft (www.wasserchraft.ch).

MEER VAN DIT WILDWATERAVONTUREN

VAL DI SOLE, ITALIË

De rivier Noce in de Val di Sole in Trentino-Alto Adige is een van de populairste plekken in Europa om te kajakken. De rivier kronkelt tussen gigantische bergen en kleine dorpen in de Dolomieten en biedt rafters een aaneenschakeling van emoties. De Santa Giustinakloof lijkt wel een gigantische centrifuge, terwijl de 12 km lange etappe tussen Monclassico en Ponte Stori dankzij de kalme stroomversnellingen ook geschikt is voor onervaren rafters. Je kunt in totaal 28 km per raft afleggen. Meerdere organisaties bieden er dan ook raftingtochten aan, met verschillende thema's, zoals 'Rafting by Night' (Ursus Adventures) en 'Rafting Power' (Trentino Wild), die bovendien in verschillende moeilijkheidsgraden worden aangeboden.

Begin van de tocht voor onervaren rafters // Monclassico

Einde // Ponte Stori

Afstand // 12 km

Meer info // www.ursusadventures.it, <http://trentinowild.it>

IMSTER SCHLUCHT, OOSTENRIJK

De Imster Schlucht ziet er uitnodigend uit met het felblauwe water dat tussen de dichtbeboste bergen in het Ötztal in Tirol stroomt. Toch wil je niet in dat ijskoude bergwater terechtkomen. Gelukkig is de Inn een rivier van klasse 3, terwijl er ook rivieren van klasse 5 zijn, en dus is deze raftingtocht ook geschikt voor beginners. De meeste stroomversnellingen zijn er gemakkelijk te overwinnen en de golven zijn er zelden te hoog. Dat betekent niet dat de Inn je geen adrenalinekick geeft. Het moeilijkste deel van de route is de 'Memminger Walze'. Daar vormen watermassa's soms een metershoge muur die zelfs professionele rafters uit hun baan kan brengen. Als je kiest voor het 'rodeoraften' zit je alleen met je team in een heel wendbare miniraft, met een gids in een kajak in de buurt.

Begin // Imst

Einde // Haiming

Afstand // 14 km

Meer info // www.faszinatour-rafting.de, www.tirol-rafting.com

GORGES DU VERDON, FRANKRIJK

De Gorges du Verdon wordt niet zonder reden de Grand Canyon van de Verdon genoemd. De smaragdgroene rivier heeft in het regionale natuurpark van de Verdon in het binnenland achter St. Tropez een tot 700 m diepe kloof uit in het landschap gesleten. Het is daarmee een van de grootste kloven in Europa. Tijdens het raften sleurt de stroming je over een afstand van 22 km met een ontembare kracht langs grotten en kalksteenwanden terwijl hoog boven je roofvogels cirkelen. De meeste raftingtochten beginnen in Castellane en voeren je tot bij het stuwmeer Lac de Sainte-Croix. Enkele tochten zijn ook geschikt voor gezinnen, andere dan weer alleen voor wie van een uitdaging houdt. Tip: in de winter en de herfst is de Verdon op zijn hevigst.

Begin // Castellane

Einde // Sainte-Croix

Afstand // 22 km

Meer info // <http://verdon-rafting.net>, <http://raoulraftingverdon.com>, [www.raftsession.com](http://raftsession.com)

Van boven, met de klok mee: een aanrader voor beginners en ervaren rafters: de rivier Noce in Val di Sole in Italië; noodzakelijk voor je raftinguitrusting: een goede helm; voor een raftingtocht door een adembenemend landschap is de Gorges du Verdon in het zuiden van Frankrijk geschikt.

WWW.LANNOO.COM

Registreer u op onze website en we sturen u regelmatig een nieuwsbrief met informatie over nieuwe boeken en met interessante, exclusieve aanbiedingen.

Oorspronkelijke titel Legendäre Outdoor-Abenteuer in Europa

Oorspronkelijke uitgever Lonely Planet Global Limited en MAIRDUMONT GmbH & Co. KG

Cartografie Katharina Grimm

Vertaling Anja De Lombaert

Opmaak Keppie & Keppie

© Uitgeverij Lannoo nv, Tielt, 2026

© Lonely Planet Global Limited en MAIRDUMONT GmbH & Co. KG, 2024

D/2026/45/313 – Nur 510, 512

ISBN 978 90 599 6672 7

De auteurs en de redactie van Lonely Planet hebben de grootste zorg besteed aan de samenstelling en de controle van deze gids. Maar omdat de gegevens voortdurend gewijzigd worden, moet de praktische informatie worden beschouwd als een aanwijzing.

Het is dan ook best mogelijk dat bepaalde info bij het verschijnen van deze gids niet helemaal correct of volledig is.

Wij kunnen daar niet verantwoordelijk voor worden gesteld.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Tekst- en datamining van (delen van) deze uitgave zijn uitdrukkelijk niet toegestaan.

All rights are reserved, including those for text and data mining, AI training and similar technologies.

Auteurs Alf Alderson, James Bainbridge, Fredrik Barkenhammar, Oliver Berry, Brigitte Bonder, Stuart Butler, Kerry Christiani, Jörg Dauscher, Joseph Delves, Erika Dürr, Adam Faulkner, Cass Gilbert, Rory Goulding, Christian Haas, Tom Hall, Mirko Kaupat, Mark Markand, Caroline Michel, Ruth Newton, Nadine Ormo, Piers Pickard, Sylvia Pollex, Brendan Sainsbury, Tanja Schuhbauer, Oliver Smith, Phoebe Smith, Tim Stephens, Aileen Tiedemann, Oli Townsend, Luke Waterson, Veronika Wengert

Omslagillustratie Ross Murray / The Jacky Winter Group

Het papier in dit boek is gecertificeerd volgens de regels van de Forest Stewardship Council®. FSC® staat voor natuurvriendelijk, sociaal verantwoord en economisch rendabel beheer van het bosareaal op de wereld.